

PŘÍLOHA č. 1 zápisu z Oborového setkání, květen 2007:

DISKUSE SE ZÁSTUPCI MŽP MARTINEM BURSÍKEM A DANIELEM VONDROUŠEM

a) Diskuse s Danem Vondroušem

Hana Chalupská (Veronica): Jak se bude legislativně řešit problematika kácení alejí okolo silnic?

DV: připravuje se novela zákona o ochraně životního prostředí, který se dává do vlády. Kácení by již nadále nemělo být možné pouze na oznámení (po oznámení do 8 dnů započítí kácení), ale mělo by být povolováno ve správním řízení. Původní postup - zahájení kácení do 8 dnů od oznámení, pokud se nikdo nepostaví proti - bude možný pouze z důvodu akutně špatného zdravotního stavu dřevin. Tyto změny by se měly týkat jak stromořadí, tak kolejí, elektrických vedení a břehových porostů.

Lukáš Viktora (Česká společnost ornitologická): otázka Natury

DV: Jezy na Dolním Labi - nic nového, zatím byla udělána dvě neoficiální nepříznivá hodnocení, EIA je stále otevřená,

- vodní stupeň Přelouč - rozkladová komise i ministr rozhodli, že výjimku z ochrany druhů nepovolí (veřejný zájem nepřevažuje nad zájmem ochrany 26 chráněných druhů),
- heřmanský stav - Odra - jednání s MD pokračuje, stále trvá spor, MD trvá na tom, aby byla dálnice vyjmuta z Natury, s čímž MŽP nesouhlasí a je to protiprávní,
- Slavíkovy ostrovy jsou navrhovány na zařazení do Natury, zatím není znám výsledek,

Miroslav Patrik: jezy na Labi, nejnovější vývoj v rámci procesu EIA - 2. května proběhlo jednání s investorem a zástupci Přátel přírody a dalších organizací, kde se domluvilo, že se nově budou řešit bypásy (boční kanály) - investor přistoupil na to, že i tato varianta bude posuzována v procesu EIA. Výstupy možné získat od Mariana Páleníka.

Zuzana Drhová (ZK) - účast veřejnosti na mezinárodních jednáních: Při setkání stran Aarhuské úmluvy bylo přijato závazné usnesení, doporučující, aby veřejnost měla přístup i k mezinárodním jednáním. Pro uvedení v život je nutná spolupráce MŽP a MZV. Je třeba, aby zástupci NNO mohli být oficiálními členy mezinárodních delegací, což umožní být u některých jednání, u kterých jako neoficiální člen být nelze, v některých případech i uhrazení nákladů. Navrhujeme připomenout pozapomenutý dokument.

Jaromír Bratka (Metropolitní region): rozprodej státní půdy. Ve výhledu hrozí, že půda nebude tam, kde je potřeba. Podrobný materiál o tomto problému byl rozeslán na platformu a je součástí přílohy č. 5.

Hana Gabrielová (Calla) - stav novely zákona o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomového zákona). Účast veřejnosti při vybírání lokalit pro úložiště a omezená odpovědnost za škody při haváriích (jiné státy mají daleko větší sumy). Podrobné podklady k otázce viz Příloha č. 5.

DV: Kompetence v této věci má MPO, MŽP jen spolupracuje (garantem za MZP je Dan Vondrouš). Do konce roku má být předložena novela, do 30. září má MPO na základě studie říct, jak bude plánovaná novela vypadat a zda bude vůbec předložena. MŽP se snaží prosadit, aby v legislativním plánu vlády byla tato novela i s termínem. Je uvedena ve vládním prohlášení. Běží o tom jednání.

Hana Gabrielová (Calla): obnovení těžby uranu chemickým loužením ve Stráži pod Ralskem. Calla se v tom angažuje (dříve hodně Greenpeace) - do konce dubna byla zpracovaná studie. Existují argumenty do diskuze proč netěžit, např. sanace v současné době probíhající platí stát, zčásti je území již vyčištěné a při dalším otevření přijdou tyto investice vniveč.

DV: Cokoliv k jádru a jaderné energetice - obracet se na Dalibora Stráského (poradce pro tuto problematiku). Pokud jde o těžbu, je to vážný problém. Konkrétně ve Stráži má jít o nejhorší způsob těžby.

Pavel Příbyl (Hnutí DUHA): Má smysl připomínkovat 5. verzi implementačního dokumentu k OP ŽP? Byla rozeslána, ale nejsou k tomu žádné informace, žádné pokyny...

DV: Má cenu zjistit, co se stalo s připomínkami, má cenu dále připomínkovat (energetika, cílené dotace domácnostem).

b) Diskuse s ministrem ŽP Martinem Bursíkem

MINISTR OZNAČIL PODNĚTY ZA KVALIFIKOVANÉ A UŽITEČNÉ, POŽÁDAL O ZASÍLÁNÍ DALŠÍCH PODNĚTŮ, KRITIKY, PŘIPOMÍNEK APOD. NA MINISTERSTVO - GARANCE, ŽE VĚCI NEZAPADNOU, JEJICH ZHODNOCENÍ A PŘÍPADNÉHO POSLÁNÍ DÁL, CÍTÍ POTŘEBU ZINTENZIVNIT PARTNERSTVÍ, VYVINOUT TENTO TYP PARTNERSTVÍ (příklad IRZ - Jindra Petrlík). Ministr chce navštívit NNO v jejich pracovním prostředí, NABÍZÍ I KRÁTKÉ SCHŮZKY KE KONKRÉTNÍM TÉMATŮM MIMO PLÁNOVANÁ SETKÁNÍ.

- vše posílat Danovi Vondroušovi, v kopii martin.bursik@zeleni.cz (schránku probírá MB sám).

Úvod (Martin Bursík):

- současná situace na ministerstvu - personálně hrozné (odbor EU posílil, funguje kvalitně, ale pro klíčová témata chybí lidé - např. jen tři pracovníci na obnovitelné zdroje energie (OZE) a úspory, 6 - 8 lidí na klima - spíše začátečníci), hledá se externí pomoc, odvolání šéfových odborů (EU, odpady, klima aj.), vypisována výběrová řízení, nová personální politika (kontakty na absolventy, univerzity apod.),
- nově sjednocena témata udržitelná energetika, doprava, OZE, ochrana ovzduší, úspory - věci, co spolu souvisí se daly se pod jednoho šéfa - náměstek Aleš Kuták,
- prvním náměstkem Dusík, nadřazený ostatním náměstkům,
- z programového prohlášení vlády vyplynulo 179 konkrétních úkolů (už mají své garanty, termíny, dílčí výstupy atd.) - teď se ustavují týmy pro projektové řízení, budou se zvat externisté,
- systém vědy a výzkumu rozděluje ke 200 milionům korun, funguje tragicky, jsou vypsaná obecná témata, podávají se žádosti, rozhoduje komise, není garance, že témata odpovídají prioritám resortu, resort nemá na ně vliv - bude se to dělat jinak, dvoukolově, potřeba vytvořit nějaké finanční rezervy na přípravu předsednictví,
- Šumava - změna managementu dobře přijatá, 18 % území se ponechá přirozenému vývoji, dobře přijato,
- Přelouč - zamítnutí výjimky, komplexní zarámování argumentace (ať se lodě přizpůsobují řekám),
- novela zákona o ovzduší - novela o biopalivách prošla tak, jak MŽP chtělo,
- klima - Říman návrhy zmiňované v médiích na vládě nepředkládá,
- daňová reforma - podařilo se ji prosadit jako výnosově neutrální - sníží se sociální pojištění - půjde k vládě na projednávání koncem května,
- je potřeba přehodnotit stanoviska k obalům, vytvořit prostor pro kompostárny, vytvořit podmínky pro výrobu tepla z OZE, MŽP bude prvně ingerovat do úspor, snaha ovlivnit novelu zákona o hospodaření s energiemi, podpora pasivních domů atd.,
- sanace problémů s velkými vodohospodářskými projekty - nutná korekce provozatelských smluv, jinak bude blokován OP ŽP - program kromě tohoto hodnocen velmi kladně,
- dovoz odpadů - v červnu jednání ministrů, hledají jiné země jako spojence, aby bylo možné si sami sobě omezit dovoz odpadů, nyní je možné dovážet odpady za účelem energetického zpracování - tzn. spalování v klasických spalovnách, to chceme změnit

- mise: pro celou řadu témat nemá MŽP definovanou pozici, nemá ji dostatečně vyargumentovanou. I když teď jsou Zelení ve vládě a je možné na věci tlačit, musí mít člověk dobrou argumentaci a to na MŽP chybí.

Lukáš Viktora (Česká společnost ornitologická): NATURA, ptačí oblasti

1. Schvalování vyhlášení ptačích oblastí Dehtář a Českobudějovické rybníky (stále se projednává)
2. Otázka velkých investičních záměrů v ptačích oblastech (liniové stavby např.)
3. Spor ptačí oblasti (obecné zájmy ochrany přírody a krajiny) x obnovitelné zdroje energie - ptačí oblasti často spadají do pohraničí, kde se staví větrné elektrárny- nebudou se chtít situovat do ptačích oblastí? Existuje nějaké systémové řešení na straně MŽP?
4. Bylo by možné v blízké budoucnosti uspořádat schůzku na reprezentativní úrovni se zaměřením na toto téma?

MB: 1. Podklady pro vyhlášení připravené, připravuje se. Natura je ve vládě červený hadr - mýty, předsudky, že to blokuje vývoj.

3. Dvě patra ministerstva proti sobě - tak trochu válka, musí se určit cíle, a MŽP pracovat jako celek, sami ochranáři jsou rozpolcení, konkrétní individuální řešení, více hledat kompromisy, tertívek x větrné elektrárny, u konkrétních projektů je možné najít kompromisní řešení. Nejde říct paušálně, že kde jsou ptačí oblasti, tam striktní ne OZE. Jiné je to tam, kde jsou taky ptáků.

4. **Schůzka k tomu je možná - kontaktovat Samuela Kašpara** (má na starosti domlouvání schůzek s ministrem), **Dana Vondrouše** (věcná témata, věcné podněty, když nechcete jít přímo).

Pavel Činčera - SFŽP a MŽP

SFŽP a MŽP jsou dvě sesterské organizace s jedním šéfem. Mělo by mezi nimi docházet k většímu transferu zkušeností, procesních pravidel. Tzv. měkké projekty neumí SFŽP hodnotit, neví, jak hodnotit, MŽP se to už docela naučilo. SFŽP přebírá stanoviska MŽP, pod náměstkyní Bízkovou by se to mohlo zlepšit. Cca tři hlavní problémy: příprava implementačního dokumentu k OP ŽP v části týkající se NNO, řada připomínek od NNO nenašla odezvu, (ii) posuzování měkkých projektů v národních programech (příloha 1 a příloha 2) - mohl by je posuzovat odbor EVV MŽP, posuzování obdobných projektů (neinvestičních) v rámci OP - opět SFŽP nedokáže hodnotit. (iv) nebylo otevřeno přijímání projektů podle přílohy 1, EVVO, přímluva za jeho otevření.

MB: Dobře nerozumí, proč u EVVO posuzování nefunguje, když mezi NNO je velká znalost tohoto tématu. O těchto věcech (MŽP - SFŽP) nevěděl, děkuje za podnět. Vznikl nový odbor EVV na MŽP, čímž toto téma povýšilo, náměstkyně Bízková by měla fungovat jako advokátka NNO. Bude jí podnět tlumočit. **Navrhuje schůzku reprezentace NNO s novým ředitelem SFŽP Petrem Štěpánkem, kterou je ochoten domluvit (stačí kontakt, zařídí schůzku a zařídí, aby se výstupy schůzky propojili s paní Bízkovou).** Důležité je, aby i posuzování měkkých projektů mělo jasná kritéria, maximální objektivizace.

Příloha 1 je připravená, nechtějí aby se to překrývalo s OP ŽP. Vznikla 5. verze implementačního dokumentu, mnoho připomínek vypadlo - neví které vypadly, není garance, že u jednotlivých vypsáních projektů nejsou podmínky diskriminační, nevyřazují některé typy žadatelů. Připomínkovat implementační dokument bude možné ještě v jednom kole, budou oslovovat reprezentativní vzorek adresátů, kterých se to bude týkat, aby byla zpětná vazba ještě než se podmínky zafixují. Připomínkování bude koordinovat Petr Zahradník (poradce na MMR přes Evropské fondy, nyní na MŽP).

Michala Bernard - ekologická újma

Přijetí zákona je povinností, směrnice zakotvuje dva základní principy - prevence a znečišťovatel platí. EPS se přípravě zákona věnoval, podařilo se prosadit řadu dílčích pozitivních věcí, ale zbývá celá řada problémů - (i) velmi omezený rozsah použití (vyplývá

z úzké a nejasné definice ekologické újmy), (ii) vymahatelnost - značné možnosti zproštění se placení náhrady, prokáže-li provozovatel, že škoda vznikla z činnosti úředně povolené, nebude ji muset hradit - obáváme se, že toto bude schopen prokázat často, (iii) odklad finančního zajištění až o pět let, finanční zajištění je stěžejním nástrojem fungování, 5letá lhůta je příliš dlouhá.

Vláda minulý týden přerušila jednání, směrnice měla být transponována do 30. dubna (na přípravu byly tři roky) = porušujeme evropské předpisy, hrozí žaloba od EK. Proč jednání vláda přerušila? Jaké byly konkrétní výhrady resortů? Jaký bude další postup. Ze schůzky z ČIŽP vyplynulo, že inspekce není vůbec připravená na tento zákon - má mít zásadní kompetence, nevědí, jak s tím naložit, bojí se toho. Chtělo by to metodické pokyny z MŽP.

MB: Je rád, že na tomto tématu někdo dělá, chce spolupracovat. Obhajovat dokument na vládě bylo problematické - je to vágní, užvaněná norma, nejasné kam až újma půjde, kde jsou které hranice. Na ministerstvu se tématu ekologické újmy nikdo naplno nevěnuje, týká se to velmi široké škály problémů, nikdo tomu moc nerozumí, situaci zachraňovaly legislativci. Ale není jasné, co je filozofií tohoto zákona. Problémem je také jak udělat zajištění. Navrhujeme v zákoně nad rámec směrnice povinné pojištění a přitom nevíme, jak se budou k tomu pojišťovny stavět. Teprve v roce 2010 to EK vyhodnotí, na toto vyhodnocení my čekáme, navrhujeme odklad pojištění o 10 let. Není navíc nutné zajištění zužovat na pojištění. Zákon je mizerný, těžko obhajitelný. Půjdeme s ním na poradu ekonomických ministrů. Je potřeba požádat o pomoc s výkladem autory směrnice. V EU tuto směrnici implementovaly jen dva státy - podívejme se, jak to udělaly. **Velmi se vítá odborná pomoc ze strany NNO. Bude určitě skluz.**

Hana Gabrielová (Calla) - alternativní paliva

Norma na biopaliva, která se týká stoprocentních rostlinných olejů jako motorového paliva. HG má informaci, že by to měla být norma jen pro řepkový olej. Neměla by to být ale spíše norma pro rostlinné oleje jako takové? Norma má přísné parametry pro domácí výrobu a dává tak možnost k výrobě jen velkým firmám. Tím ubližuje zemědělcům, brání jejich energetické soběstačnosti. V současnosti se na Ministerstvu dopravy připravuje záměr na zavedení homologací. To ale nepodporuje přestavby. Např. v Rakousku a v Německu nemusí mít auta přestavby zanesené v technických průkazech, nemusí procházet STK, vydalo se pouze prohlášení, že přestavba neovlivňuje technickou způsobilost vozidla a ta tak nemusí procházet složitou administrativou.

MB: Žádost o posláni tohoto podnětu Alešovi Kutákoví, který má téma na starosti.

Nyní máme: nulová spotřební daň na stoprocentní biopaliva (bioplyn, rostlinný, živočišný olej a jejich směsi), systém přimíchávání nízkoprocentních biopaliv až do výše 5 % s benzínem, chybí nám střed - směsi biopaliv s vysokoprocentním podílem biopaliv. MPO mělo připravit vyhlášku, kam mělo začlenit definici biopaliv. Vedle toho je ještě potřeba ČSN na biopaliva, protože ta je nyní jen na bionaftu a na E85, do 5 % přimíchávání ČSN není třeba. Homologace v Německu fungují, zapisuje se přestavba do technického průkazu. Tento problém se řeší s Bobem Kovandou, který to má na starosti. Pokud si někdo nechá přestavět auto na olej, padá jim garance. V Německu se našla pojišťovna, kde si majitel připojistí garanci a vrátí si tak tu původní. Do konce roku by mohlo být vše kompletně připraveno, aby se mohlo začít jednat s distributory benzínu a paliv, aby byly instalovány stojany na vysokoprocentní biopaliva. Ledy se nyní prolomily u zemního plynu, RWE zareagovala, do konce roku 20 stanic, celkem jich mají vybudovat 100, Škodovka se také zapojila. Do měst je to optimální palivo. Uvažuje se o zavedení podpůrného schématu pro dodávky bioplynu do sítě plynu (po vzoru elektrické energie). O podpoře přestaveb pro jednotlivce se nepřemýšlí, protože je investice poměrně vratná (už po 30 tisících kilometrech). Stačí odbourat bariéry, tzn. že biopaliva nejsou v zákoně o pohonných hmotách, není ČSN, chybí homologace. Na tom všem se pracuje.

Kateřina Hlavatá (Arnika) - plán hlavních povodí

V novém plánu hlavních povodí se podařilo prosadit více environmentálně zaměřený přístup k managementu vod, ale ještě zbývá několik úkolů pro MŽP - zpracování koncepcí přírodě blízkých protipovodňových opatření - u některých oblastí velmi blízké termíny (srpen, pro většinu prosinec 2007). Dodrží MŽP termíny? V minulosti střet MŽP a MZe a Povodí (tlačí více technická opatření). MŽP často nedodalo v termínu metodické pokyny, což podkopává snahu u prosazení environmentálního přístupu, k čemuž je nyní velká příležitost.

Monitoring vod podle rámcové směrnice - je dohodnutý monitoring, finančně zařituje MŽP, podle provozovatelů monitoringu tam ale prostředky nejdou, ani se jim nedostalo pokynů, zda monitoring má či nemá být. Co bude s monitoringem?

MB: Plán hlavních povodí zatím nebyl schválen vládou, podařilo se odstranit spory ministerstev. **Termíny budou tedy muset být posunuty**, došlo minimálně k půlročnímu posunu. MŽP má vypracovat příroděblízké způsoby protipovodňové ochrany, kooperace dvou resortů - MŽP měkká opatření v krajině, MZe nižší hráz, která nezatopí obec - ukázka toho, že to jde. *Děkuje za impuls, jakmile termíny určí vláda, zkontroluje přes náměstky, aby je MŽP dodrželo.* Odbor ochrany vod přešel pod technickou ochranu. Monitoring vod - chybí asi 400 milionů korun v rozpočtu MŽP, hledá se, jak to financovat z OP ŽP, intenzivně se řeší.

6. Miroslav Patrik (Děti Země) - EIA/SEA

V rámci EIA není možné použít opravný prostředek proti špatně vydanému stanovisku MŽP - uvažuje se do budoucna o jeho zavedení? Uvažuje se o tom, že by jako u jiných správních řízení rozhodl ministr na podkladu řízení o rozkladu? Příp. dal by se do té doby použít správní řád, kdy se podá podnět a MŽP nebo ministr rozhodne zda je stanovisko EIA opravdu vadné?

EIA je jedno ze čtyř těžkých a komplexních témat. Začínáme na tom pracovat, posbírali jsme podněty od EPS, **zadáme práce na komplexní revizi EIA, připravují se první teze komplexní úpravy zákona o EIA/SEA.** SEA je více problémů, včetně tohoto. Vydefinujeme optimální podobu zákona, zkusíme ho prosadit. Chystá se rozsáhlá novela 114 (ministr denně podepisuje výjimky ze 114 ke zbytečnostem), kácení podél silnic (připravuje se novela, týká se nejen silnic, ale i stromořadí pod dráty vysokého napětí a vodních toků), reorganizace státní správy v ochraně ŽP (není jednoznačný názor, dlouhodobě neudržitelný stav, nejasné kompetence, spádově neurčené atd.)

Zapsala: Kateřina Ptáčková

Schválili: Zuzana Drhová, Pavel Černohous